

Sprawozdanie I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy zorganizowanego w ramach prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH180014 Ostoja Jaślicka (Krosno; dn. 22.06.2012)

Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 PLH120014 Ostoja Jaślicka odbyło się dn. 22.06.2012 r. w budynku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Miało na celu przedstawienie specyfiki dokumentu jakim jest plan zadań ochronnych oraz zasad funkcjonowania ZLW. Omówiono również podstawowe informacje o obszarze Natura 2000 Ostoja Jaślicka – przebieg granic, przedmioty ochrony oraz ich stan i możliwości ochrony. Spotkanie zostało zorganizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie we współpracy z Instytutem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali przedstawiciele samorządów lokalnych, Lasów Państwowych, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, Parku Krajobrazowego i Parku Narodowego sąsiadującego z obszarem, lokalni działacze, organizacje pozarządowe oraz lokalni przedsiębiorcy.

PROGRAM SPOTKANIA:

10:00 – Przywitanie i przedstawienie uczestników

10:15 – 11:00 – Proces planistyczny w obszarach Natura 2000 – specyfika, cel oraz proces tworzenia planu zadań ochronnych (Agnieszka Marcela, RDOŚ w Rzeszowie)

11:00 – 11:45 – Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Jaślicka - gatunki zwierząt oraz siedliska przyrodnicze z załączników Dyrektywy Siedliskowej (Wojciech Mróz, IOP PAN).

11:45 – 12:15 – Przerwa

12:15 – 13:00 – Dyskusja

13:00 – 14:00 – Utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy, ustalenie zasad współpracy

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Agnieszka Marcela – I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalny Konserwator Przyrody

Wojciech Mróz – koordynator z ramienia wykonawcy planu zadań ochronnych dla obszaru PLH180014 Ostoja Jaślicka (Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie), ekspert botanik

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

UCZESTNICY:

Magdalena Radecka - Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
Zofia Galik – Starostwo Powiatowe w Krośnie,
Wojciech Skiba - Starostwo Powiatowe w Sanoku
Halina Cycak – Urząd Gminy Dukła,
Andrzej Kaleta - Urząd Gminy w Iwoniczu-Zdroju,
Marzena Zielonka-Wiernasz – Urząd Gminy Jaślicka,
Marta Dudek – Urząd Gminy Komańcza,
Józef Magnuszewski - Sołectwo Barwinek,
Władysław Farbaniec – Sołectwo Moszczaniec,
Anna Potoczny – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie/Oddział w Krośnie,
Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie/Oddział w Krośnie,
Piotr Brewczyński - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie,
Kamil Grałek – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie,
Zbigniew Żywiec – Nadleśnictwo Dukła,
Wiesława Żywiec – Nadleśnictwo Dukła,
Edward Orłowski – Nadleśnictwo Komańcza,
Piotr Różowicz – Nadleśnictwo Rymanów,
Tomasz Najbar – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział w Krośnie,
Damian Nowak - Magurski Parka Narodowy,
Jarosław Sochacki - Magurski Parka Narodowy,
Zenon Wojtas - Magurski Parka Narodowy,
Magdalena Szczepańska - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie,
Grzegorz Zajdel - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie, Podkarpacki Oddział Regionalny,
Jan Murczyk - Podkarpacka Izba Rolnicza,
Elżbieta Świerczek - Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale
Konrad Wydra - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
Wacław Karp - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, nadzór wodny w Jaśle,
Andrzej Skubisz - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, nadzór wodny w Jaśle,
Łukasz Piróg - Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie,
Kazimierz Rakoczy - Włociańskie Stowarzyszenie Lasów Prywatnych w Bukowsku, Polski Związek Zrzeszeń Leśnych,
Eugeniusz Ogrodnik - Włociańskie Stowarzyszenie Lasów Prywatnych w Bukowsku,
Mariusz Solarz - "Beskid Zielony" Lokalna Organizacja Turystyczna
Łukasz Kuberski – Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Ryszard Paszkiewicz - Polski Związek Łowiecki, okręg Krosno,
Tomasz Mleczek - Stowarzyszenie Speleoklub Beskidzki w Dębicy,
Paulina Baran - Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie,
Grażyna Połczyńska-Konior – Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie,

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

Agata Uliszak – Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie,
Tomasz Olbrycht – Uniwersytet Rzeszowski,
Dorota Rogala – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Radosław Jędral - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Hubert Fedyń - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,

PRZEBIEG SPOTKANIA:

Spotkanie otworzyła pani Agnieszka Marcela, która powitała zgromadzonych gości. Następnie przedstawiła pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie zaangażowanych w projekt **POIS.05.03.00-00-186/09** oraz wykonawców projektu PZO – ekspertów z Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie. Poprosiła również o przedstawienie się przybyłych gości. W trakcie pierwszej prezentacji Pani Agnieszka Marcela omówiła założenia projektu, podała zasady tworzenia i zawartość planów zadań ochronnych oraz sposób tworzenia Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Następnie pan Wojciech Mróz szczegółowo przedstawił przedmioty ochrony obszaru oraz ocenę ich stanu, zagrożeń i możliwości ochrony. Przedstawione prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Dyskusja:

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, iż najistotniejszą inwestycją wpływającą na ochronę obszaru Ostoja Jaślicka jest planowana droga S19 i dlatego powinna być jednym z głównych tematów spotkań. PZO może mieć wpływ na jej realizację. Z innych proponowanych tematów do dzisiejszej dyskusji wymienił: konieczność utrzymania gospodarki kośnej i pasterskiej, zachowanie siedlisk wrażliwych na zmianę stosunków wodnych – młak, torfowisk, zachowanie populacji zwierząt związanych z terenami leśnymi oraz ochronę terenów nieleśnych przed zabudową. Podkreślił, iż ważnym zagadnieniem jest także ochrona ekosystemów leśnych, ochrona strefowa gatunków zwierząt oraz pozostawianie odpowiedniej ilości martwego drewna. Wskazał na dotychczasowy brak wskaźników monitoringowych określających stan zachowania powszechnie występujących siedlisk leśnych m.in. dla buczyn. Kolejny ważny temat – integralność obszaru i inwestycje, które mogą go zakłócić. Zaproponował by rozpocząć dyskusję tematem drogi S19 na odcinku przecinającym obszar.

Pan Piotr Brewczyński

Zgłosił wniosek by na pierwszym spotkaniu nie zajmować się szczegółami. Zaproponował by skupić się na celu i zakresie PZO oraz na ustaleniu zakresu spotkania drugiego. Zasugerował by na drugie spotkanie tekst planu był już gotowy, a przed nim w razie potrzeby zorganizować spotkania z odpowiednimi grupami interesu. Wyraził także sceptycyzm co to wykorzystania przy tworzeniu PZO dokumentu Strategii Zarządzania obszarem Ostoja Jaślicka powstałej w ramach projektu „Natura 2000 w Karpatach” oraz przewodników metodycznych monitoringu. Zauważył, że zarówno strategia jak i przewodniki budzą kontrowersje, nie wszyscy się z zawartymi tam zapisami zgadzają.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż przewodniki metodyczne monitoringu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt są przygotowywane przez ekspertów z danej dziedziny. Przed opublikowaniem są konsultowane z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska oraz Generalną Dyrekcją Lasów Państwowych. Przewodniki nie są opracowaniem naukowym, zakres i konieczność ich stosowania wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 lutego 2007r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Podkreślił, iż wykonawcy PZO mają obowiązek wykonania monitoringu środowiska zgodnie z przewodnikami. Poinformował także, że etap prac terenowych potrwa do końca lipca, na połowę sierpnia przewidziane jest przekazanie projektu PZO. Przed następnym spotkaniem projekt ten będzie więc udostępniony, a wcześniej odbędą się robocze spotkania z grupami interesu m.in. Lasami Państwowymi i przedstawicielami gmin. Na drugim spotkaniu, które odbędzie się na początku września, będzie można dyskutować o konkretnych zapisach i skupić się na spornych kwestiach. Dzisiejsze spotkanie ma na celu wyrównanie poziomu informacji oraz utworzenie ZLW. Wyraził opinię, iż droga S19 nie jest szczegółem, lecz bardzo istotnym problemem, który wpływał będzie na zachowanie integralności obszaru.

Pan Ryszard Paszkiewicz

Poruszył temat korytarzy ekologicznych, pytając jaki jest stan badań nad tym zagadnieniem. Na komisji ochrony środowiska PZŁ, okręgu Krosno, podjęto temat analizy przemieszczania się kopytnych, a także dużych drapieżników. Lasy Państwowe również prowadziły badania w tym zakresie. Poinformował, że PZŁ chce istniejące opracowania nanieść na materiały kartograficzne i przesłać je do gmin.

Pani Lucyna Lzymyn

Poprosiła, aby zebrane materiały przez członków PZŁ zostały przekazane także do Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego. Poinformowała, że PBPP jest obecnie na etapie wyznaczania korytarzy ekologicznych dla województwa podkarpackiego na podstawie opracowania, które powstało w skali całej Polski. Zazaczyła, że korytarze mają charakter potencjalny, a sam projekt będzie podlegał opiniowaniu przez RDOŚ.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, jak Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody definiuje pojęcie korytarza ekologicznego. Korytarze mają różne poziomy, mogą mieć rangę lokalną (poziom gminy), regionalną, krajową i międzynarodową. Korytarze opracowane na poziomie krajowym i regionalnym są punktem wyjścia dla korytarzy wyznaczanych na poziomie lokalnym. Poinformowała, iż wstępna wersja korytarzy dla województwa podkarpackiego jest obecnie przez RDOŚ opiniowana. Dodała, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego będzie poddawany strategicznej ocenie oddziaływania i każdy będzie mógł wnosić uwagi. Poprosiła aby PZŁ przekazał dane dot. migracji zwierząt twórcom raportu oddziaływania na środowisko drogi S19. Inwestycja ta może wpływać nie tylko na ciągłość korytarzy lokalnych, ale także korytarza międzynarodowego ciągnącego się wzdłuż łuku Karpat.

Pan Zenon Wojtas

Poinformował, że Magurski Park Narodowy realizuje wraz z Bieszczadzkim PN oraz Lasami Państwowymi projekt „Ochrona fauny puszczańskiej i korytarzy migracyjnych”. Projekt ma trwać cztery lata, w tym roku się rozpoczyna. Polegać będzie m.in. na badaniu miejsc przechodzenia zwierząt przez drogi oraz siedlisk orlika krzykliwego.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził chęć skorzystania z danych PZŁ przez Instytut Ochrony Przyrody. Poinformował, iż w Instytucie działa zespół zajmujący się ekologią dużych drapieżników pod kierownictwem profesora Okarmy. Wyraził opinię, że istnienie ważnych korytarzy migracyjnych zwierząt na terenie Ostoi Jaśliskiej jest faktem, kwestią dyskusyjną jest natomiast ocena wpływu poszczególnych wariantów planowanej drogi S19 na ich funkcjonowanie.

Po przerwie pani Agnieszka Marcela przedstawiła studium przypadku, pokazując jak projektowane przejścia dla zwierząt w Trzcianie oraz na odcinku Tylawa – Barwinek dla planowanej drogi S19 korespondują z MPZP gminy Dukła. Z przedstawionych materiałów wynikało że przejścia są zaprojektowane w miejscach, gdzie plan przewiduje teren pod zabudowę mieszkalną. Takie przejścia nie miałyby zapewnionej funkcjonalności, a korytarz karpacki mógłby zostać przerwany. W chwili obecnej RDOŚ wezwał inwestora do uzupełnienia raportu w zakresie oceny wpływu inwestycji na utrzymanie integralności obszaru Natura 2000 Ostoja Jaśliska i zapewnienie spójności sieci obszarów Natura 2000.

Pan Wojciech Mróz

Odniósł się do preferowanego wariantu drogi S19 stwierdzając że powielenie istniejącego szlaku komunikacyjnego, z przyrodniczego punktu widzenia, jest właściwym rozwiązaniem. Wariant biegnący przez Chyrową, jest znacznie mniej korzystny, gdyż mocniej fragmentowałby korytarze migracyjne.

Pani Halina Cycak

Stwierdziła, że z punktu widzenia gminy powielenie istniejącego szlaku, czyli realizacja wariantu preferowanego S19, również jest korzystna. Pozwoli m.in. zagospodarować turystycznie okolice Mszany i Chyrowej. Podkreśliła że ważnym aspektem rozwoju gminy jest turystyka, a to wiąże się z utrzymaniem wartości przyrodniczych. Wyraziła opinię, iż przykładem turystyki nie wpływającej na przyrodę jest stacja narciarska w Chyrowej, która funkcjonuje nie ingerując w przyrodę. Gmina nie planuje również budowy dużych ośrodków turystycznych - nastawia się głównie na agroturystykę. Jeśli jakieś ośrodki będą budowane czy rozbudowywane, to w obrębie miasta Dukła i większych miejscowości, a te wyłączone są z obszaru

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, iż problemem przy zachowaniu integralności obszaru są nie tyle pensjonaty, co duże grodzone tereny. Zabudowa natomiast z punktu widzenia gminy i przyrodników powinna być lokowana sąsiedztwie już istniejącej, bo zagrożeniem jest jej rozproszenie na terenach cennych przyrodniczo, które jeszcze nie zostały przekształcone.

Pani Halina Cycak

Oceniła, że rozproszenie zabudowy w istocie generuje pewne problemy związane m.in. z budową ujęć wody i oczyszczalni ścieków. W miejscowościach położonych w rejonie Ostoi Jaśliskiej zrezygnowano z budowy jednej oczyszczalni na rzecz małych oczyszczalni przydomowych.

Pan Zenon Wojtas

Zapytał panią Halinę Cycak, czy były w gminie prowadzone badania dotyczące wpływu wyciągu narciarskiego w Chyrowej na otaczającą przyrodę.

Pani Halina Cycak

Odpowiedziała, że wpływ na pewno jest, jednak do gminy nie dostały informacje na ten temat.

Pan Zenon Wojtas

Zapytał, czy będzie prowadzony szczegółowy monitoring terenu wyciągu w Chyrowej, który mógłby wykazać np. wpływ długo świecących świateł na duże drapieżniki.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż Instytut jest na etapie wyboru miejsc pod szczegółowe badania terenowe. Podkreślił jednak, że o ile siedliska przyrodnicze można stosunkowo łatwo zinwentaryzować, trudno zbadać wpływ oświetlenia na duże drapieżniki.

Pan Zenon Wojtas

Poinformował, że planowane są kolejne duże inwestycje związane z wyciągami.

Pani Halina Cycak

Odpowiedziała, iż do Urzędu Gminy wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla wyciągów narciarskich nie wpłynęły. Jeśli taki wniosek wpłynie będą prowadzone zwyczajowe procedury oceniające jej wpływ na środowisko.

Pan Zenon Wojtas

Stwierdził, że w tamtym terenie populacja rysia jest dość mocna i kolejne wyciągi mogą negatywnie wpłynąć na stan ochrony tego gatunku.

Pan Mariusz Solarz

Zapytał, jakie mapy będą załącznikami do PZO oraz w jaki sposób będą określone granice obszaru Natura 2000. Zasugerował, by granice obszaru oprzeć o ewidencję, a nie o opis elementów topograficznych.

Pan Wojciech Mróz

Poinformował, że granice obszaru są jednoznacznie wyznaczone warstwą shp i zatwierdzone przez Komisję Europejską, choć faktycznie nie leżą na katastrze. W PZO można zaproponować zmianę granic obszaru Natura 2000 w celu dopasowania do

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

granic działek. Sama procedura zmiany jednak jest skomplikowana – wymaga akceptacji KE.

Pan Mariusz Solarz

Zapytał, czy powierzchnia w SDF jest wyliczona na podstawie ewidencji czy wielkości konturu na warstwie.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, że powierzchnia jest liczona na podstawie wektorowej warstwy GIS.

Pan Mariusz Solarz

Skonstatował, że z tego powodu mogą istnieć rozbieżności między wykazaną na podstawie warstwy powierzchnią obszaru, a powierzchnią wyliczoną z ewidencji.

Pan Wojciech Mróz

Wskazał że powierzchnia podana w SDF jest taka sama jak na warstwie numerycznej. a dzięki niej łatwo można wskazać, które działki lub ich części wchodzą w obręb obszaru Natura 2000.

Pani Dorota Rogąła

Dodała, że w ramach prac nad projektem PZO granice obszaru Natura 2000 zostaną oparte o działki i wydzielenia leśne. W sytuacji gdy nie jest to możliwe, będzie brany pod uwagę czytelny element topografii lub infrastruktury np. droga.

Pan Mariusz Solarz

Stwierdził, że również wydzielenia leśne nie są elementami trwałymi.

Pani Dorota Rogąła

Poinformowała, że jest tego świadoma, jednak przy poprzednich obszarach Natura 2000 m.in. Trzciana LP nie zgodziły się by dociągać granicę obszaru do działek ewidencyjnych. Została więc oparta o wyłączenia leśne.

Pan Mariusz Solarz

Stwierdził, że w takim przypadku granica wydzielenia leśnego powinna stać się granicą działki ewidencyjnej.

Pan Wojciech Mróz

Dodał, że granice dociągnięte do ewidencji staną się oficjalnymi granicami obszaru Natura 2000 dopiero po akceptacji przez KE. Tak więc zmiana może powstać teraz, ale zaakceptowana zostanie za jakiś czas. Potwierdził, że w ramach prac nad PZO granice obszaru zostaną zweryfikowane pod tym kątem.

Pan Mariusz Solarz

Zapytał, kto będzie odpowiedzialny za wykonanie zadań określonych w PZO.

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że jeśli są to zabiegi konieczne dla zachowania przedmiotów ochrony odpowiedzialny jest regionalny dyrektor ochrony środowiska, który ma również zapewnić środki finansowe na ich wykonanie. Zadania ochronne są jednak różnorodne i zależą od specyfiki obszaru.

Głos z sali

Zapytał, kto będzie płacić rekompensaty za straty poniesione w wyniku zaniechania lub ograniczeń w użytkowaniu gruntów położonych w obszarach Natura 2000.

Pani Agnieszka Marcela

Odparła, że od początku istnienia sieci Natura 2000 mówi się o koszyku korzyści jakie wypływają z wyznaczenia na danym terenie takiego obszaru. Wyraziła życzenie, aby tych korzyści było jak najwięcej, jednak zależy to od polityki państwa. Poinformowała o inicjatywie środowisk samorządowych, które postulują o dopłaty wynikające z powierzchni jaką sieć Natura 2000 zajmuje w gminie. To, co na dzień dzisiejszy jest do zaoferowania to m.in. programy rolno-środowiskowe, które na obszarach Natura 2000 przewidują wyższe płatności niż poza nimi. Poinformowała też o programie operacyjnym „Ryby”, w którym gospodarstwa rybne prowadzące ekstensywną gospodarkę miały otrzymywać dopłaty. Jednak z uwagi na małe środki finansowe, w woj. podkarpackim tylko niewielka część zainteresowanych mogła z tego programu skorzystać. Przypomniała też o propozycjach pakietów leśno-środowiskowych dla właścicieli gruntów prywatnych, które jednak ostatecznie nie zostały zrealizowane. Na koniec wspomniała o nowej perspektywie finansowej i wyraziła nadzieję, że znajdą się środki dla tych, którzy gospodarują na obszarach Natura 2000.

Pani Elżbieta Świerczek

Zauważyła, że złe wyważenie wysokości rekompensat dla rolników może spowodować likwidację rolnictwa. Już teraz, odkąd funkcjonują programy rolno-środowiskowe, zaznaczają się pierwsze niepokojące symptomy. Wynikają one z faktu, że rolnicy posiadający zwierzęta hodowlane często nie mają wystarczającej powierzchni łąk by je wykarmić i wtedy dzierżawią pastwiska od innych właścicieli. W sytuacji gdy właściciel otrzymuje znaczne dopłaty rolno-środowiskowe do łąk na których np. stwierdzono derkacza, nie jest zainteresowany by ktoś dzierżawił jego łąkę. Ponadto jest zobowiązany skosić łąkę dopiero w sierpniu, a wtedy uzyskane siano ma niską wartość paszową. Dodała, że na dopłatach korzystają przede wszystkim właściciele dużych areałów łąk, którzy nie są rolnikami.

Pani Agnieszka Marcela

Odniosła się do wypowiedzi podkreślając, że problemy takie wynikają z faktu ogólnopolskiego charakteru omawianych mechanizmów. Ministerstwo Rolnictwa decyduje na co będzie kierowany strumień środków finansowych. Przypomniała, że programy rolno-środowiskowe były pierwszymi, które dotarły do szerokiego grona rolników, także na Podkarpaciu. By je otrzymać nie trzeba było spełniać wysokich wymagań dotyczących powierzchni czy posiadanego sprzętu.

Pan Mariusz Solarz

Zauważył, iż najcenniejsze siedliska przyrodnicze zwykle zajmują małe powierzchnie i w związku z tym dla nich płatności powinny być znacznie wyższe. Nawiązał także do wcześniej poruszanego tematu rozwoju turystyki stwierdzając, że są bardzo małe szanse na rozwój agroturystyki w Beskidzie Niskim. Agroturystyka jest rozproszona, nie posiada wymaganych standardów, nie ma też jasno określonego statusu prawnego. Wyraził opinię, że raczej nie da się uniknąć dużych inwestycji w tym zakresie, a miejscowa ludność zostanie zepchnięta do roli pomocy. W konsekwencji nie należy się dziwić, że ludzie są przeciwni obszarom Natura 2000.

Pani Agnieszka Marcela

Podkreśliła, że Natura 2000 nie załatwi wszystkich problemów społecznych. Wyraziła opinię, że sieć Natura 2000 służy wyłącznie temu aby umiejętnie korzystać z walorów przyrodniczych. Widać to na przykładzie wielu państw zachodnich, które uczestniczą w licznych projektach czerpiąc z programu wymierne korzyści.

Pan Mariusz Solarz

Stwierdził, że w Natura 2000 powinna przynosić konkretne profity dla mieszkańców, jednak należy je tak wyważyć by służyły przyrodzie, a obecnie nie zawsze tak jest.

Pani Agnieszka Marcela

Zgodziła się z przedmówcą. Zauważyła, że nie jest łatwo znaleźć mechanizm dobry jednocześnie dla rolników i dla przyrody.

Pan Wojciech Mróz

Odniósł się do kwestii programów rolno-środowiskowych. Zauważył że dzięki pakietowi związanemu z występowaniem derkacza wzrosła znacznie świadomość społeczna konieczności ochrony ptaków. Jeżeli rolnikom bardziej opłaca się korzystać z dopłat niż dzierżawić inną łąkę, to widocznie korzyść jest znacząca. Dzięki temu, że chronimy konkretny gatunek chronimy cały kompleks łąk, a tym samym cały ekosystem. Przypomniał, że sieć Natura 2000 jest największym europejskim programem służącym ochronie bioróżnorodności, a jego celem nie jest wspieranie rolnictwa, do tego służą inne mechanizmy. Wyraził opinię, że programy rolno-środowiskowe są przykładem działań mających na celu ochronę przyrody, które także mogą wspomagać rolnictwo. Płatności powinny jednak przede wszystkim wspierać te miejsca gdzie użytkowanie jest nieopłacalne i w tym względzie pakiety rolno-środowiskowe sprawdzają się dość dobrze. Kończąc zapytał o dane dotyczące występowania płazów i programów małej retencji.

Przedstawiciele nadleśnictw: Dukla i Komańcza odpowiedzieli, że takie działania na terenie ich nadleśnictw nie były prowadzone.

Pan Piotr Różowicz

Odpowiedział, że w nadleśnictwie Rymanów jest program małej retencji, jednak nie dotyczy on obszaru Ostoja Jaśliska.

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

Pani Grażyna Połczyńska - Konior

Zapytała o dane dotyczące inwentaryzacji płązów, szczególnie traszek.

Pani Wiesława Żywiec

Odpowiedziała, że wszystkie dane zamieszczone są w Programie ochrony przyrody, który jest dostępny na stronie BIP.

Pan Wojciech Mróz

Zadał pytanie o dostępność danych dotyczących chrząszczy będących przedmiotami ochrony na terenie Ostoi, które mogą być pomocne dla eksperta entomologa.

Pani Wiesława Żywiec

Odpowiedziała, że inwentaryzacja na terenie nadleśnictwa Dukła była wykonywana przy współudziale Pana dr Tomasza Olbrychta, więc dane jakimi dysponuje nadleśnictwo są mu znane.

Pan Edward Orłowski

Odpowiedział, że jedyne informacje jakimi dysponuje Nadleśnictwo Komańcza to wyniki inwentaryzacji LP z 2007 r. Są tam dane dotyczące występowania biegacza, przeplatki aurinii oraz modraszków.

Pan Wojciech Mróz

Zgłosił potrzebę zorganizowania spotkania konsultacyjnego z przedstawicielami lasów państwowych oraz z ekspertami w celu doprecyzowania szczegółów inwentaryzacji terenowych. W dalszej części wypowiedzi nawiązał do tematu martwego drewna. Zapytał, czy istnieją dane dotyczące ilości martwego drewna w poszczególnych nadleśnictwach.

Pan Zbigniew Żywiec

Poinformował, że aktualny Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Dukła nie zawiera takich danych. W ramach kolejnego planu, który będzie sporządzany za 6 lat, prawdopodobnie taka inwentaryzacja będzie wykonana. Obecnie jedynie dane pochodzą z wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu, która pokazuje obraz w skali kraju, województwa czy RDLP. W przypadku obszaru ilość założonych powierzchni będzie zbyt mała by właściwie oszacować ten parametr.

Pan Wojciech Mróz

Wspomniał o spotkaniu na szczeblu krajowym dotyczącym martwego drewna. Na spotkaniu tym przedstawiciel LP przedstawił wyniki WISL dotyczące jego ilości. Wynikało z nich, że są to wielkości znacznie mniejsze niż proponowane dla obszarów Natura 2000. Wyjaśnił, iż rozbieżność ta może wynikać z faktu, iż inwentaryzacja dotyczy wszystkich rodzajów lasów, a więc także młodników i drzewostanów porolnych. Nie udało się natomiast uzyskać informacji dotyczącej ilości martwego drewna w obrębie siedlisk przyrodniczych. Poinformował, że obecnie rozpoczynają się prace nad Planem ochrony Magurskiego PN, więc dane dotyczące martwego drewna dla tego terenu będą dopiero za dwa lata. Zapytał, czy w tym momencie Park dysponuje informacją, ile martwego drewna średnio występuje w Parku.

Pan Jarosław Sochacki

Odpowiedział, że w Magurskim Parku Narodowym wykonywano pomiar ilości martwego drewna w siatce 1km x 1km. Uzyskana w ten sposób średnia ilość martwego drewna wynosiła ok. 30 m³/ha powierzchni leśnej. W drzewostanach naturalnych – w jaworzynach, buczynach, grądach, wartość ta została oszacowana na ok. 43 m³/ha. Minimalna odnotowana wartość to 5 m³ w kwadracie siatki, maksymalna 130 m³. Brak danych na ten temat z lat poprzednich.

Pani Agnieszka Marcela

Zapytała, czy na terenie Parku obserwuje się zjawisko odnawiania drzewostanu w miejscach gdzie drzewa obumierają i występują większe ilości martwego drewna.

Pan Jarosław Sochacki

Odpowiedział, że w miejscach gdzie zachodzą naturalne procesy, odnowienie jest o wiele lepsze. Problemy ze zgryzaniem odnowienia jodłowego praktycznie nie występują, martwe drewno jest barierą dla jeleniowatych.

Pan Edward Orłowski

Poinformował, że w nowej instrukcji ochrony lasu znalazła się informacja o dopuszczalnych ilościach martwego drewna na poszczególnych siedliskach. Dokument ten dostępny jest na stronie GDLP.

Pan Mariusz Solarz

Zapytał, czy proponowane ilości martwego drewna docelowo mają być równomiernie rozmieszczone czy przewiduje się ich miejscową kumulację.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż zasadniczo martwe drewno nie musi być równomiernie rozłożone, ważne są jego większe skupiska.

Pan Mariusz Solarz

Zapytał czemu ma służyć uzyskanie określonej ilości martwego drewna. Zauważył, że do niedawna uważano, iż na terenie Beskidu Niskiego zgniotek cynobrowy nie występuje. Obecnie przy ilości znacznie mniejszej niż na terenie Parku Narodowego, nawet przy ilości ok. 10 m³/ha, gatunek ten został odnotowany. Czy więc zwiększenie ilości martwego drewna przekłada się na wzrost jego liczebności.

Pan Tomasz Olbrycht

Wyjaśnił, że istotna jest nie tyle ilość, ile jakość martwego drewna. Zgniotek cynobrowy nie będzie występował w suchych gałęziach, choćby było ich dużo. Wskazał, że przeprowadzona w 2007 r. inwentaryzacja pozwoliła odkryć wiele stanowisk gatunków, które do tej pory były uważane za rzadkie. Sytuacja w Polsce, w porównaniu z krajami Zachodniej Europy, jest znacznie lepsza, a martwe drewno jest w lesie potrzebne nie tylko zgniotkom.

Pani Małgorzata Makomaska – Juchniewicz

Uzupełniła, iż według ekspertów zajmujących się chrząszczami, zgniotek występuje tam gdzie ma odpowiednie refugia. Można go znaleźć w drewnie o średnicy ok. 10 cm, ale to nie jest dla niego odpowiednie siedlisko. Stwierdziła, iż w Puszczy Białowieskiej wysoka liczebność tego gatunku wynika z istnienia Parku Narodowego pełniącego funkcję refugium. Wyraziła opinię, iż choć stwierdzenia w Ostoi Jaślickiej są pojedyncze, prawdopodobnie gatunek ten występuje tu licznie właśnie z powodu wielu refugium. Podkreśliła, że nie w tym rzecz by na każdym hektarze zostawiać określoną średnią ilość martwego drewna, lecz by gatunki te miały swoje refugia.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, iż dla leśnych siedlisk przyrodniczych będą wypracowywane wskaźniki, określające czy stan danego siedliska jest zadowalający. Obecnie GDOŚ ustala wskaźniki dla najbardziej newralgicznych siedlisk przyrodniczych, m.in. dla buczyn. Podkreśliła, że będą to kluczowe ustalenia, które zarządzających zobligują do utrzymania lub przywrócenia właściwego stanu siedlisk. Dlatego istotne jest by były one poczynione w wyważony sposób. Wskaźnik ustalany jest dla całego kraju w odniesieniu do danego siedliska. Na koniec obiecała, że na przyszłym spotkaniu zostanie zaprezentowana metodyka oceny stanu siedlisk.

Pan Zbigniew Żywiec

Wyjaśnił, dlaczego Lasy Państwowe stoją na stanowisku by wskaźnik dla martwego drewna był niższy. Ważniejszym celem w gospodarce leśnej jest zapewnienie właściwego stanu sanitarnego lasu i trwałości całego ekosystemu leśnego. Zapisy takie są określone w planie urządzania lasu oraz w ustawie o lasach. Wyraził opinię, że dla naukowca ważny jest pojedynczy gatunek, a dla leśnika najważniejszy jest cały ekosystem. Aspekt ekonomiczny też jest istotny, w pierwszej kolejności pozyskuje się drewno martwe, dopiero w dalszej wycina drzewa żywe. Zauważył, że inne jest podejście przyrodników a inne leśników.

Pan Wojciech Mróz

Odnosił się do wypowiedzi przedmówcy. Podkreślił, że jego zdaniem podejście leśników jest zgodne z podejściem przyrodników w kwestii patrzenia na las jako całość, a nie pojedyncze fragmenty. Przywołał opinię, że największą trwałością charakteryzują się te ekosystemy, które są najbardziej zróżnicowane pod względem struktury wiekowej i przestrzennej oraz z dużą ilością martwego drewna. W kwestii stanu sanitarnego lasu powołał się na opinie specjalistów, iż kornik także jest naturalnym elementem ekosystemów leśnych. Podkreślił, iż opracowywane wskaźniki mogą wpłynąć na konkretne działania gospodarcze, dlatego trzeba wspólnie opracować kompromis.

Pan Łukasz Kuberski

Zapytał o możliwość uzyskania informacji o lasach prywatnych.

Pan Kazimierz Rakoczy

Zauważył, że istnieją rozbieżności w określeniu powierzchni lasów prywatnych. Wynikają one z sukcesji zachodzącej na gruntach porolnych i braku przekwalifikowania ich przez właścicieli. Stwierdził, iż lasów prywatnych jest znacznie mniej niż

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

państwowych. Poruszył problem ochrony lasów prywatnych. Poinformował, iż Włociańskie Stowarzyszenie Lasów Prywatnych posiada ok. 300 ha w jednym kompleksie ze stanowiskami cisów, które członkowie dzięki prywatnym środkom zinwentaryzowali. Sytuacja taka wynika z postawy prywatnych właścicieli.

Pan Wojciech Skiba

Odnosił się do kwestii danych o lasach prywatnych. Zauważył że w większości przypadków w starostwie sanockim panuje duże rozdrobnienie własności, a plany urządzania są dostępne jedynie w wersji papierowej. Trudno byłoby porozumieć się z taką rzeszą właścicieli by uzgodnić określone zapisy.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, iż w większości przypadków fragmenty lasów prywatnych nie będą siedliskami przyrodniczymi. Zapewnił, że w procesie sporządzania PZO będą brane pod uwagę uproszczone plany.

Pani Wiesława Żywiec

Postulowała, by nie porównywać gospodarki prowadzonej na terenie lasów państwowych z prowadzoną w parkach narodowych. Podkreśliła, że instytucje te mają całkiem inne struktury i inne systemy finansowania. Można korzystać z doświadczeń, ale nie należy tych sposobów gospodarowania porównywać.

Pan Władysław Farbaniec

Odnosił się do kwestii programów rolno-środowiskowych. Podkreślił, iż zostawienie nieskoszonych traw aż do sierpnia zwiększa zagrożenie pożarowe.

Pan Wojciech Mróz

Przyznał, iż programy mają uśrednione wskaźniki w skali kraju. Poinformował, że istnieje możliwość by ekspert lokalnie wskazania dotyczące użytkowania nieznacznie zmienił. Przyznał, że może wystąpić konflikt pomiędzy ochroną łąk a ochroną ptaków.

Pani Halina Cycak

Zapytała, czy w związku z istnieniem w planach zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod zalesienia istnieje możliwość uzyskania za takie działania dopłat.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że informacje, które tereny należy zalesić powinny znaleźć się w dokumencie PZO. Na tej podstawie RDOŚ będzie mógł wydać pozytywną opinię dotyczącą zalesienia. Poinformowała, że obecnie trwają prace nad nowym programem rolno-środowiskowym na nową perspektywę finansowania 2014-2020. Obecnie jest możliwość zgłaszania opinii i uwag do tego projektu. Zachęciła, by postulować o znacznie większe płatności na gospodarowanie w obszarach Natura 2000.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

W dalszej części spotkania Pan Wojciech Mróz poprosił o przekazanie wszelkich danych dotyczących przedmiotowego obszaru. Następnie podziękował zebranych za przybycie i zakończył spotkanie.

Sprawozdanie sporządziła:
Agata Uliszak
Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie